

TÜRKİYE'DEKİ ÜÇ FARKLI KUŞAĞIN DİL EĞİLİMİ ÜZERİNE YAPILMIŞ BİR DURUM ÇALIŞMASI

A Case Study on the Language Trends of Three Different Generations in Turkey

Sibel TOKSÖZ*
İsmet TOKSÖZ*

Öz

Her kuşak kendi dönemine göre farklı ticari, ekonomik, teknolojik, siyasal ve sosyal gelişmelerden etkilenir. Bu alanlardaki gelişmeler o kuşağın bireylerine yeni kelimeler kazandırabilir ve bireyler bu kelimeleri sıklıkla kullanabilir. Bu nedenle, zamanla her kuşağın kendine has bir kelime dağarcığı oluşur. Bu makalede Türkiye'deki X, Y ve Z kuşağının dili kullanma ve kelime tercihleri üzerine yapılan bir araştırmanın bulguları ortaya konulmaktadır. Araştırmada, 10 X kuşağı, 10 Y kuşağı ve 10 Z kuşağı olmak üzere toplam 30 katılımcı yer almaktadır. Katılımcılar uygun veya erişilebilir örneklem yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Araştırmanın veri toplama aracı 9 açık uçlu sorudan oluşan mülakatlardır. Veri analiz yöntemi olarak içerik analizi uygulanmıştır. Kuşaklar tarafından sıklıkla kullanılan kelimeler belirlenip Türk Dil Kurumu sözlüğünden faydalanılarak yorumlanmıştır. Elde edilen veriler bilhassa X ile Y-Z kuşaklarının kelime tercihlerinin farklı olduğunu göstermiştir. Yabancı kökenli kelime kullanımının Y ve Z kuşaklarında daha fazla olduğu görülmüştür. Bu, küreselleşmenin bir sonucudur. Her ne kadar, internet kullanımının, sosyal medyanın ve diğer dijital iletişim kanallarının İngilizce kelimelerin dile girişini hızlandırdığı bilirse de özellikle Y kuşağının kullandığı birçok kelimenin Fransızca kökenli olduğu görülmüştür. X kuşağında ise sayısı çok fazla olmamakla birlikte diğer kuşaklardan daha fazla Arapça kökenli kelime kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: kuşaklararası dil farklılıkları, dil eğilimi, X kuşağı, Y kuşağı, Z kuşağı.

ABSTRACT

Each generation is influenced by commercial, economic, technological, political, and social developments specific to their era. These developments can introduce

* Öğr. Gör., Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Rektörlük, Kahramanmaraş/Türkiye. E-posta: siblbayr@gmail.com. ORCID: 0000-0002-3782-7891.

* Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye. E-posta: ismettoksoz@gmail.com. ORCID: 0000-0001-8882-4888.

new words to individuals of that generation, and individuals may frequently use these words. Therefore, over time, each generation develops its unique vocabulary. This article presents the findings of a study conducted on the language usage and word preferences of the X, Y, and Z generations in Turkey. The study includes a total of 30 participants, with 10 from Generation X, 10 from Generation Y, and 10 from Generation Z. Participants were selected using appropriate or accessible sampling methods. The data collection tool for the study consisted of interviews consisting of 9 open-ended questions. Content analysis was applied as the data analysis method. Words commonly used by each generation were identified and interpreted using the Turkish Language Association dictionary. The obtained data particularly showed that the word preferences of Generation X differed from those of Generation Y and Z. The use of foreign-origin words was observed to be more common in Generations Y and Z, which is a result of globalization. Although it is known that the use of the internet, social media, and other digital communication channels has accelerated the introduction of English words into the language, it was observed that many words used by Generation Y have French origins, while Generation X, although in smaller numbers, used more Arabic-origin words compared to other generations.

Keywords: intergenerational language differences, language tendency, X generation, Y generation, Z generation.

Giriş

Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişiler topluluğu kuşak kavramı olarak ifade edilmektedir (Sozluk.gov.tr). Genellikle yirmi birinci yüzyılda kuşak sınıflandırılması; Sessiz kuşak (The Silent Generation), Bebek Patlaması (The Baby Boomer), X, Y ve Z Kuşağı olarak yapılmaktadır. Bu çalışmada ise aktif yaşama katılımları açısından en kalabalık grubu oluşturan X, Y ve Z kuşağı çalışma kapsamına alınmıştır.

Her kuşak kendi dönemine göre farklı ticari, ekonomik, siyasal ve sosyal gelişmelerden etkilenir. Bu alanlardaki gelişmeler o kuşağa yeni kelimeler kazandırabilir ve bu kelimeler o kuşağın bireyleri tarafından sıklıkla kullanılabilir. “Örneğin, 1971 muhtırasından sonra şapkasını alıp giden Süleyman Demirel bu hareketiyle dile “istifa etmek, vazgeçmek” anlamındaki şapkasını alıp gitmek deyimini kazandırmıştır” (Çokol, 2020: 410). Bu nedenle, zamanla her kuşağın kendine has bir kelime dağarcığının gelişebileceğini söylemek mümkündür. Birbirini takip eden iki kuşak arasında ortak kelimeler olmasının yanında, zaman içinde bir kuşak tarafından sıklıkla kullanılan bir

kelime bir sonraki kuşak tarafından daha seyrek kullanılabilir ya da tamamen unutulup kullanılmayabilir.

Alan yazında kuşaklarla ilgili çeşitli konularda yapılmış çalışmalar var iken kuşakların dil eğilimi ve kelime tercihleri hakkında bir çalışmaya rastlanmamıştır. Hem uluslararası hem de ulusal yazında, çok çalışılmamış bir konu olması dolayısıyla, bu çalışmanın hem alan yazındaki boşluğu dolduracağı hem de bu konuda tez ya da makale yazmayı düşünen araştırmacılara fikir verebileceği düşünülmektedir. X, Y ve Z kuşağının dili kullanma ve kelime tercihleri üzerine yürütülmüş olan bu çalışmanın araştırma sorusu şudur: X, Y ve Z kuşağı katılımcılarının mülakat sorularını cevaplarırken kullandıkları kelime tercihleri nasıldır?

Kavramsal Çerçeve

Her bin yıllık döneme 20-25 yıl aralıklarla bir nesil yerleştiren ve geçmişte sosyologlar tarafından çok kullanılmasına rağmen bugün tekrar üzerinde düşünmeyi gerektiren geleneksel biyolojik tanıma göre ise bir kuşak, ebeveynlerin ve çocuklarının doğumları arasındaki ortalama zaman aralığını ifade etmektedir (Keleş, 2013: 26). Yani aynı zaman diliminde yaşayan, ortak veya benzer deneyimleri olan ve bu ortak tecrübeleri nedeniyle benzeşen insan topluluğuna kuşak denilmektedir (Çelik vd., 2004: 191). Kuşakları çalışan bilim insanları farklı tarih aralıklarına göre kuşakları sınıflandırmışlardır. Örneğin DeVaney, 1925-1945 yılları arasında doğan kuşağa “Sessiz Kuşak”, 1945-1964 yılları arasında doğan kuşağa “Bebek Patlaması Kuşağı”, 1965-1979 yılları arasında doğan kuşağa “X Kuşağı”, 1980-1999 yılları arasında doğan kuşağa “Y Kuşağı”, 2000 ve sonrası doğan kuşağa “Z Kuşağı” adlandırmalarını getirmiştir. Özden’e (2019) göre DeVaney tarafından yapılan bu sınıflandırma en çok kabul gören sınıflandırmadır. Çalışma bulgularının daha iyi anlaşılabilmesi için kuşakların genel özelliklerini gözden geçirmek gerekmektedir.

X Kuşağı

1965-1979’lu yıllar arasında doğan bireyler X kuşağı olarak ifade edilmektedir (Kyles, 2005: 54). X Kuşağının genellikle; Haylaz kuşak, “Neden ben?” kuşağı, MTV kuşağı veya Bumerang kuşağı türünden adlarla anıldığı görülmektedir (Çetin ve Karalar, 2016: 160). X kuşağı pek çok çalışmada kurallara uyumlu, disiplini seven, aidiyet duygusu güçlü, otoriteye saygılı, sadık, çalışkanlığa önem veren bir kuşak olarak tanımlanmaktadır. X kuşağı bireylerinin iş motivasyonları yüksektir ve yeterince emek verdiklerinde iyi yerlere geleceklerine inanmışlardır (Duman, 2019: 204). X kuşağının diğer

özellikleri arasında kanaatkâr, tedbirli, garantici, eğlenceli, mücadeleci ve dinamik olmaları, cesur olmaları ama tedbiri de elden bırakmamaları, marka sadakatlerinin yüksek olması, cinsiyet eşitliği ile tanışan ilk kuşak olması, bağımsız olmayı sevmeleri gibi nitelendirmeler sayılabilir. Bu kuşaktaki bireyler, dünya genelinde, Challenger Faciası, Berlin Duvarı'nın yıkılışı, petrol krizi; Türkiye'de ise 68 Kuşağı, sinema, TV'nin evlere girmesi, sağ-sol çatışmaları gibi tarihsel olaylara tanıklık etmişlerdir (Delahoyde, 2009: 35; Türk, 2013: 19). Bu kuşaktaki bireyler merdaneli çamaşır makinesi, transistorlu radyo, bantlı teyp ve pikapla tanışan ilk nesil olarak da bilinmektedirler (Kırık ve Köyüstü, 2018).

Y Kuşağı

1980-1999 arasında doğan bireyler Y kuşağını oluşturmaktadır. Her şeyi sorguluyor olmalarından dolayı Y Kuşağına "WHY" kuşağı denmektedir ve kısaca "Y" diye yazılmıştır (Kuru, 2014: 2). Ülkemizin en kalabalık grubunu oluşturan bu kuşağın belirgin özelliklerinden biri özgürlüklerine düşkün olmalarıdır. Bireysellik bu kuşakla beraber yaygınlaşmıştır. Y kuşağının doğduğu yıllar bilgisayarın ve internet kullanımının yaygınlaştığı yıllara denk gelmiştir. X kuşağının aksine henüz gençken bu teknolojilere sahip olan Y kuşağı, bu sebeple değişime en kolay ayak uyduran kuşaktır. Y kuşağı dünyaya küresel bir gözle bakabilmekte ve hoşgörüyü öne çıkarmaktadır. Ayrıca bir önceki nesil ile kuşak farklılığının en çok hissedildiği nesildir (Duman, 2019: 204). Alan yazında bu kuşaktaki bireylerin anne babalık tutumlarına her daim çocuklarının etrafında oldukları için "helikopter ebeveynler" ifadesi kullanılmıştır (Yüksekbilgili, 2015: 261). Bu kuşaktaki bireyler, Körfez Savaşı'nın, Irak Savaşı'nın, dünya çapında terör saldırılarının ve doğal afetlerin yaşandığı, internet, Google, MSN, MP3, dijital kameralar ve cep telefonlarının tüm dünyada yaygın hâle geldiği bir zaman aralığında yaşamışlardır (Türk, 2013: 20).

Z Kuşağı

2000 yılından sonra doğanlar ise Z kuşağı olarak adlandırılmaktadır. "Dijital yerliler", "medya kuşağı", "com kuşağı", "net kuşağı" gibi isimlerle de anılan kuşaktır. Bu kuşak internet ve mobil teknolojilerle daha bebekken tanışmıştır. Bu yüzden akıllı telefon, tablet ya da bilgisayar gibi teknolojik aletleri adeta doğuştan gelen bir içgüdü ile kullanıyor gibidirler. Haberleşmek için e-posta yerine sosyal medyayı kullanan, arkadaşlık ilişkilerini ise ağırlıklı olarak Facebook üzerinden yürüten, teknoloji bağımlısı ya da tutkunu olmayıp, teknolojiyi doğal yaşam standardı olarak algılayan bir kuşaktır.

Bilgisayar, MP3 çalar, i-Pod, cep telefonları ve DVD oynatıcıları ile büyüyen Z kuşağı, teknolojiyi ileri derecede kullanabilmektedir (Kırık ve Köyüstü, 2018: 1504). İnternet aracılığıyla sosyalleşmeyi tercih eden bu kuşak, sanal dünyaya fazla maruz kaldığı ve her şeye daha kolay ulaştığı için, hız odaklı ve çabuk tüketen bir nesildir. Ancak bu durum aynı anda birkaç şeyle ilgilenbilme yeteneklerinin ve yaratıcılıklarının da gelişmesini sağlamıştır. Bu kuşak aynı anda birçok işi (multitasking) yapabildiği için pek çok kaynakta araştırmacılar tarafından M Kuşağı olarak da adlandırılmaktadır (Toruntay, 2011: 82). Z kuşağı, geleneksel yaşamın pratikleri, inanç ve değerlerinden ziyade, küresel dünya vatandaşlığını önemsemektedir (Duman, 2019: 204). Z kuşağındaki bireyler, daha çok yalnız yaşamayı tercih eden, dışarıdan çok ev ortamında zaman geçirmeyi seven, hırslı ve materyalist düşünen kişilerdir (Altunbay ve Bıçak, 2018). Bu kuşağın teknolojiyi kullanma ve yüz yüze etkileşimler yerine yazılı iletişimi tercih etmeleri ve dışarıda zaman geçirmeme eğilimleri, uzaktan iletişim kurabilmeleri, yalnız yaşama tercih ettiklerini gösterir (Kırık ve Köyüstü, 2018).

Kuşak ve Dil

Her kuşak kendi dönemine göre farklı ticari, ekonomik, teknolojik, siyasal ve sosyal gelişmelerden etkilenir. Bu alanlardaki gelişmeler o kuşağın bireylerine yeni kelimeler kazandırabilir ve bireyler bu kelimeleri sıklıkla kullanabilir. Bu nedenle, her kuşağın kendine has bir kelime dağarcığı vardır. Örneğin (1945-1964) “Bebek Patlaması” kuşağının kelimeleri plak, gramofondur. Teyp, kasetçalar, kaset, walkman, video (1969-1979) X Kuşağın kelimeleridir. İnternet, ICQ, İpod, SMS, e-posta, disket, CD, DVD, AltaVista (1980-1999) Y Kuşağın kelimeleridir. Bellek, flaş, mikro SD kart, android, facebook, google, twitter, instagram (2000 ve sonrası) Z kuşağın kelimeleridir (Şafak ve Bilginsoy, 2019). Televizyonun icadı ve etkin kullanımıyla Türkiye’de 1990’dan sonra söz-dili yerini birçok ortamda görsel anlatıma bırakmıştır (Kocasavaş, 2010: 3). Günümüzde ise en hızlı gelişmeler iletişim ve bilişim alanlarında yaşanmaktadır. Bu gelişmeler yeni kelimelerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu kelimeler özellikle Z kuşağı tarafından çok hızlı bir şekilde benimsenmekte ve kelime dağarcıklarına eklenmektedir (Şafak ve Bilginsoy, 2019). Çünkü gelişen mobil teknoloji ve iletişim teknolojileriyle en erken yaşta tanışan ve en fazla vakit geçiren kuşak Z kuşağıdır.

Y kuşağının gençlik yılları tuşlu telefonların kullanıldığı ve her bir mesajın (sms) bir kontörle ücretlendirildiği döneme denk geldiği için bu kuşak sesli harfleri atıp sadece sessiz harflerle kelimelerin kısaltılmış şekillerini (mrb, tşk, cnm) kullanmayı tercih eder (Çokol, 2020). Şafak ve Bilginsoy

(2019)'a göre, Z kuşağı kelimeler yerine emoji kullanma konusunda çok isteklidirler. Çokol, Z kuşağının Türkçesinin önceki nesiller tarafından eleştirildiğini belirtmiş ve nedenlerini şöyle sıralamıştır: “...İngilizce kaynaklı kelime kullanımı, argo ve jargona başvurma, galat-ı meşhurlar- genel gramer kurallarından sapmalar, imla problemleri ve edebiyat dili geleneğinden uzaklaşmadır.” (2020: 404).

Yöntem

Bu çalışma X, Y ve Z kuşağının dili kullanma eğilimini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel veri analiz türleri arasında en sık kullanılan yöntemlerden biri olan içerik analizi, ağırlıklı olarak yazılı ve görsel verilerin analiz edilmesinde kullanılmaktadır (Özsarı vd., 2016: 211-212). İçerik analizi; işaretlerin sınıflanması ve bu işaretlerin hangi yargıları içerdiğini ortaya koymak için, açıkça formüle edilmiş kurallar ışığında, araştırmacının ortaya koyduğu yargıların bilimsel rapor olarak değerlendirilmesini sağlar (Koçak ve Arun, 2006: 22).

Çalışmanın veri toplama aracı 9 açık uçlu sorudan oluşan mülakatlardır. Mülakat (bk. Ek) araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve alandaki bir uzmandan onay alınmıştır. Mülakatlar yüz yüze ve araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Demografik bilgi olarak katılımcılara sadece doğum yılları sorulmuştur. Çünkü katılımcıların hangi kuşaktan olduğunu belirlemek çalışmanın araştırma sorusu açısından önemlidir. Katılımcıların diğer kişisel bilgileri (cinsiyet, meslek, eğitim, vb.) çalışma kapsamında olmadığı için göz ardı edilmiştir. Araştırma yürütülürken gönüllülük esas alınmıştır. Mülakat uygulamadan önce, araştırmacılar katılımcılara çalışmanın içeriğinden kısaca bahsetmiş ve istediği zaman çalışmaya katkıda bulunmaktan vazgeçebileceğini belirtmiştir. Katılımcılar seçilirken uygun veya erişilebilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya X kuşağından 10 kişi, Y kuşağından 10 kişi ve Z kuşağından 10 kişi katılım sağlamıştır. Daha güvenilir sonuçlar elde etmek için araştırmacı her kuşaktan eşit sayıda katılımcıya ulaşmıştır.

Araştırmaya başlamadan önce Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan 16.02.2024-20772231-020-42611 tarih ve sayılı etik kurul izni alınmıştır. Araştırmacı mülakatları uygulanırken katılımcıların rızası ile mülakatları kayıt altına almıştır. Burada amaç kayıtları daha sonra eksiksiz bir şekilde yazıya dökülebilmektir. Mülakatlardan elde edilen veriler araştırmacı tarafından yazıya dökülmüştür. Veri analizinin yapılırken katılımcılar tarafından en sık kullanılan kelimelerin belirlen-

mesinde Laurence Anthony'nin AntConc (sürüm 4.2.0) adlı metin işleme yazılımından yararlanılmıştır. Kelimeler belirlenirken soru kökünde geçen kelimeler ve “ve, veya, ki, da, dan, o, onu, ben, beni, biz, bizi” gibi araştırmanın amacına hizmet etmeyen edatlar, bağlaçlar, ekler, kişi ve nesne zamirleri gibi kullanımlar göz ardı edilerek değerlendirmeye alınmamıştır. Sık kullanılan kelimelerin yorumlanması aşamasında ise Türk Dil Kurumu çevrimiçi sözlükten (URL-1) yararlanılmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Mülakatın birinci sorusunda katılımcılara kaç yılında doğdukları sorulmuştur. Bu soru katılımcının hangi kuşağa ait olduğunu belirlemek için sorulmuştur. Katılımcıların verdiği cevaplara göre doğum yılları dağılımları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Numara	X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
1	1965	1997	2001
2	1977	1989	2003
3	1965	1989	2004
4	1966	1987	2003
5	1969	1991	2002
6	1975	1995	2002
7	1975	1986	2001
8	1980	1996	2001
9	1968	1985	2002
10	1975	1986	2002

Tablo 1. Katılımcıların Doğum Yılları

Mülakatın ikinci sorusunda ise katılımcılara bir günlerini nasıl geçirdikleri, neler yaptıkları sorulmuştur. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Bulaşık	Yaparım	İşte
Yemek	Okula	Böyle
Kahvaltı	Sonra	Falan
Ev (Evde)	Beraber	Okul
Günlük	Çalışırım	Ders
	Giderim	

Tablo 2. 2. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağı bu soruyu cevaplarırken hemen hemen her günün birbirine benzediğinden, kimisi emekli olduğu kimisi ev kadını olduğu için evde oldu-

ğundan bahsetmiştir. Araştırmacıların dikkatini çeken kelime tercihleri ve kullanımları bir katılımcının kullandığı “Sabah nahıra, akşam ahıra” atasözü ve diğer katılımcılar tarafından kullanılan “aş pişirmek, tarhana sermek, çocuk okutmak, torun bakmak, el işi yapmak (örgü örmek) ve komşu ziyareti” olmuştur.

Aynı soruyu cevaplarken “yatak toplamak, yürüyüş yapmak, haber okumak, haber bakmak, telefona bakmak, dizi/film izlemek, beslenme çantası hazırlamak, tempo ve kendine vakit ayırmak” Y kuşağının günlerinin nasıl geçtiğini anlatırken tercih ettikleri belli başlı kelimelerdir. Y kuşağı dilimize İtalyancadan girmiş olan “tempo” kelimesini kullanmıştır. Ayrıca, haber dinlemek ya da haber okumak yerine “haber bakmak” demeyi tercih etmesi, ya da “telefona bakmak” ifadesini kullanması teknolojideki gelişmelerin dile yansımalarının örneği olarak kabul edilebilir. İletişim çağını yaşadığımız bu günlerde bireyler, tek kanallı (TRT) döneminden ya da radyolu dönemden farklı olarak, haberleri ulusal ya da uluslararası çok farklı kaynaklardan akıllı telefonlarının ekranlarından anlık okuyabilmektedirler.

Z kuşağı ise bu soruyu cevaplarken günlerinin nasıl geçtiğini anlatırken “zoom, arkadaşlarla takılmaca, dolaşmak, mola vermek, kafe, işletme, ve duş almak” kelimelerini kullanmıştır. Bu kuşak ilk kez İngilizce bir kelime olan “zoom” kelimesini kullanmıştır. Genel sözlük anlamı “uçanın aniden yükselmesi”, bilgisayar dilindeki anlamı ise “yakınlaştırma” anlamına gelen bu kelime şu an daha çok birden çok kullanıcının aynı anda görüşmesine imkân sunan uygulamanın adı olarak bilinmektedir. Bilhassa pandemi döneminde gerek lisans gerekse lisansüstü derslerin birçoğunun uzaktan yürütülmesi, birçok kurum ve kuruluşun yüz yüze yapamadıkları toplantılarını bu uygulama üzerinden gerçekleştirmeleriyle “zoom” kelimesi dilimize yerleşmiş ve sıkça kullanılmaktadır. Bu kelime Türkçe bir karşılığı bulunmadığı için ya da bir uygulamanın adı olduğu için bu kuşağın sözcük dağarcığına girmiş olabilir. Yine bu kuşak tarafından kullanılan “duş almak” ifadesi yine İngilizce “have a shower”dan dilimize girmiş bir kelimedir ve TDK çevrimiçi sözlüğünde karşılığı bulunmamaktadır. Z kuşağı Türkçe olan “yikanmak” ya da “banyo yapmak” kelimesini değil “duş almak” kelimesini kullanmayı tercih etmiştir. “Kafe” de yine bu kuşak tarafından kullanılmış Fransızca kökenli Türkçe bir kelimedir. İnsanlarla etkileşim ve iletişim kurmak konusunda ise X kuşağının “ziyaret”, Z kuşağının ise “takılmaca” demesi kuşaklar arasındaki sosyal hayatın ve bunu ifade ederken kullandığı kelime tercihinin farklı olduğuna bir örnektir. Katılımcıların ikinci soruya verdikleri cevaplardan elde edilen veriler teknoloji ve iletişimdeki gelişme ve değişimlerin kuşakların

günlük hayatlarına, gündelik faaliyetlerine ve dolayısıyla da dil kullanımlarına ve kelime tercihlerine nasıl yansıdığını göstermektedir.

Üçüncü soru katılımcıların nasıl giyinmeyi tercih ettikleri ile ilgilidir. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Elbise	Klasik	Siyah
Etek	Rahat	Seviyorum
Pantolon	Spor	Ediyorum
Takım	Düşünüyorum	Rahat
Sade	Severim	Bol
Klasik		

Tablo 3. 3. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

Y kuşağındaki bir katılımcı bunların dışında İtalyanca kökenli olan moda kelimesini kullanmış moda algısından bahsetmiştir. Yine başka bir katılımcı İngilizce bir kelime olan “svetşört (sweatshirt)” kelimesini kullanmıştır. Fransızca kökenli olan “sportif” kelimesi Z kuşağındaki iki katılımcı tarafından kullanılırken, “maruz kalmak, eleştiri, pratik, salaş, kombinlemek” bu kuşaktaki katılımcılar tarafından kullanılan diğer kelimelerdir. “Pratik” kelimesi dilimize Fransızcadan geçmiş ve kullanışlı anlamına gelen bir kelimedir. “Salaş” kelimesinin TDK çevrimiçi sözlüğündeki sıfat anlamı “uyumsuz, kötü görünen, derme çatma” iken, araştırmacı katılımcının ifadesinden bu kelimeyi “bol” anlamında kullandığını anlamıştır.

Dördüncü soruda katılımcılara çocukken en çok oynadıkları oyunlar sorulmuş ve oyunları anlatmaları istenmiştir. Üç kuşağın da en benzer ya da ortak cevap verdiği soru bu olmuştur. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Saklambaç	İp	Futbol
Üç çelik (çellik)	Top,	Saklambaç
Arkadaş	Atlama	Grup
Berber	Saklambaç	Bayağı
Beş	Kişi	Körebe
Körebe	Bisiklet	Voleybol
	Körebe	

Tablo 4. 4. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağı bu oyunların dışında sıklıkla “ellik çomak, çellik değnek, taştan kale, taştan kule, birdirbir, gülle, devirme” oyunlarından bahsetmiştir. Bu

soruyu cevaplarırken birkaç X kuşağı katılımcısının “seksek” oyunu için “taş oyunu” ya da sadece “taş” demesi dikkat çekmektedir.

Y kuşağı bir önceki kuşaktan farklı olarak “seksek” oyunu için “çizgi” kelimesini kullanmıştır. Bu kuşağın oynadığı diğer oyunlar ise, “evcilik, yerden yüksek, yakar top, istop voleybol, bilye, taso, ip atlama”dır. Bu kuşakta taşın yerini biraz daha topun aldığı söylenebilir. Bir önceki kuşaktaki “gülle”nin yerini ise “bilye” kelimesi almıştır. “Gülle” Türkçe, “bilye” ise İtalyanca asıllı bir kelimedir. Yine “istop (stop)” ve “voleybol” İngilizceden dilimize yerleşmiş kelimelerdir.

Z kuşağına gelince, Y kuşağıyla ortak olarak yine topla oynanan oyunlar (futbol, voleybol, basketbol) en çok oynanan oyunlar arasında sayılmakla beraber, önceki iki kuşaktan farklı olarak Z kuşağı katılımcıları, kart ya da kâğıt oyunlarından bahsetmiş ve önceki iki kuşak evin dışında oynamayı, “mahallede” ya da “sokakta” kelimeleri ile ifade ederken bu kuşak ilk kez “parkta” kelimesini kullanmıştır. Katılımcının dikkatini çeken başka bir kelime tercihi ise, X kuşağının “takım” kelimesini kullanırken Z kuşağının Fransızcadan dilimize geçmiş olan “grup” kelimesini kullanması olmuştur.

Beşinci ve altıncı soruda ise katılımcılardan başlarından geçen bir olayı ya da unutamadıkları bir anılarını anlatmaları istenmiştir. Veri analizi ve yorumlamaya geçmeden önce araştırmacı, Z kuşağının en çok bu soruya cevap vermekte zorlanıp, “...şu an aklıma bir şey gelmiyor” ya da “şu an hatırlayamadım” diye cevaplarırken X kuşağının en uzun cevaplarını bu soruya verdiklerini belirtmekte fayda görmektedir. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Rahmetli (k)	Kardeş	Arkadaş
Kaynana (kayınvalide)	Abla	Kuzen
Nene(nine)	Arkadaş	Travma
Hanım (eş)	Lojman	Ortam
Emmi(amca)	Bisiklet	Sınıf
Dede	Apartman	Otel
Kayın		Anaokulu

Tablo 5. 5. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağının anılarında sıklıkla akrabalık belirten kelimeler ve bahsedilen kişi için “kulakları çınlasın...” ifadesi kullanılmıştır. Bahsedilen anı ya da hatıra kötü bir olay ise “çok şükür...” ya da “Allah’a çok şükür” ifadeleri kullanılarak daha kötüsü olmadığı için zikredilmiştir. Bu kuşaktaki bireyler tarafından kullanılan diğer ifadeler ise; “el öpme adeti, bozuk para, şansına küs,

bilet kesmek, keramet, ayağın mı kısa, ayıp, bezirgâncı, kolları çemremek, ocağı batmasın ve türkü çığırmaq, sille vurmak” olmuştur.

Y kuşağının ise anılarını en çok “kardeş, abla ve arkadaşlarıyla” yaşadıkları görülmüştür. Bu kuşakta bir önceki kuşaktan farklı olarak kullanılan kelime ve kelime grupları ise; “asker uğurlaması, uçak bileti, iptal olmak, travma, bilinçaltı, yarı final maçı, ve misafirlik” olmuştur. Y kuşağının kullandığı “lojman, bisiklet, apartman, travma, final” kelimeleri Fransızcadan gelmektedir. “İptal” ise Arapçadan dilimize geçmiş bir kelimedir. X kuşağındaki katılımcılardan bazıları anılarının geçtiği yer olarak, “dağ, oba, yayla, ağaç tepesi, köy, mahalle” kelimeleri kullanırken bunlar Y kuşağında yerini “apartman, lojman, otogar” ya da “garaj” a bırakmıştır.

Z kuşağı tarafından kullanılan diğer kelime ve kelime grupları ise; “dalga geçmek, şaka yapmak, komik olay, eğlence, turnuva, futbol turnuvası, gidiş o gidiş, maraton, park halindeki araç, dizi” olmuştur. “Turnuva” ve “maraton” kelimeleri Fransızcadan geçmiştir. “Dalga geçmek” ise argo bir kullanımdır. Argo ve jargonlar dili bozdukları düşüncesiyle toplum tarafından çok hoş karşılanmaz ancak Çokol (2020) argonun dili olumsuz etkilemesinden ziyade, tıpkı ağızlar gibi dili beslediğini savunmuştur. Ona göre argo kelime algısı zamanla değişmektedir. Başlangıçta argo kabul edilen bir kelime zaman içerisinde standart dile yerleşebilir ya da tam tersi standart dilde argo kabul edilmeyen bir kelime zamanla argo olabilir. Örneğin “adamın dibi” sözü ise şu an sokak ağzı bir tabir iken, Eski Türkçede “soylu, asil kişi” manasında “tüplüg”, “eren, dipli eren” şeklinde kullanılmıştır (Clayson, 1972: 434). Bu soruda anıdan bahsederken X kuşağı katılımcılarının “güzel, hoş bir anıydı” derken, Z kuşağı katılımcısının “komik bir olaydı” demesi dikkat çekmektedir. Z kuşağı “anı” kelimesi yerine “olay” demeyi tercih etmiştir.

Yedinci soru da katılımcılara batıl inançlarla ilgili ne düşündükleri sorulmuştur. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
İnanmam	Olduğunu	İnanıyorum
Allah	İnanmıyorum	Oluyor
Hiçbir	Uğursuzluk	Nazar
Nazar	Zaman	Saçma
İnanç		Gereksiz
		İnanmıyorum

Tablo 6. 6. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağı katılımcılarının bu soruyu cevaplarırken kullandıkları diğer ifadeler “Allah’a şükür, elhamdülillah Müslüman’ız, hacıymış, hocaymış, üfürükçüymüş gitmem, büyüye, sihre inanmam, Allah’ın dediği olur, Kuran ayetlerinin şifa olduğuna inanırım” benzeri ifadeler olmuştur.

Y kuşağının ise bu soruyu cevaplarırken en çok kullandıkları diğer ifadeler “mantıksız, kültürün uydurduğu, gereksiz, hatayı başka bir şeye atfetmek beceriksizliktir, kültürün doğurduğu, uydurma bilgiler, atalarımızdan gelen, geçerliliğini yitirmiş, deneyime dayalı yorumlar, nazar boncuğu takıyorum, açık kapı ve ihtimal veririm, hayatımın merkezinde değil” olmuştur.

X kuşağı batıl inanca inanmanın Müslümanlığa, dine aykırı bir şey olduğunu düşünürken, Y kuşağı batıl inancı dinden daha çok kültürle zamanla, mantıkla, bağdaştırmıştır. X kuşağına göre batıl inançlara inanmak adeta Müslümanlığa aykırı (günah) bir olgu gibi değerlendirilirken Y kuşağına göre, akla ve mantığa aykırıdır.

Z kuşağı tarafından kullanılan diğer ifadeler ise “gülüp geçiyorum, negatif enerjiyi çağırıyor, saçma geliyor, totemler, tahtaya vurmak, hurafe, deli saçması, saçma sapan şeyler, günümüze kadar gelmişler” olmuştur. Z kuşağının kullandığı kelimelere bakılırsa Y kuşağıyla geçmişten günümüze gelme vurgusu gibi ortak noktalar var iken, Z kuşağı daha çok saçma ve gereksiz olduğunu vurgulamıştır. X kuşağında çok sık bir şekilde dinle, İslamiyet’le, ilgili kelime ve ifadeler kullanılırken Z kuşağının bu soruya verdiği cevapta dinsel kelimeye rastlanmamıştır. Sadece bir katılımcı dilimize Arapçadan geçmiş olan, İslam’ın hoş görmediği batıl inanç için kullanılan “hurafe” kelimesini kullanmıştır. Ayrıca, “negatif, enerji, totem”, Fransızca-dan dilimize geçmiş yabancı kaynaklı kelimelerdir.

Sekizinci soruda, katılımcıların şehir hayatını mı yoksa köy hayatını mı tercih ettikleri ve nedeni sorulmuştur. Bu soruyu cevaplarırken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

<i>X Kuşağı</i>	<i>Y Kuşağı</i>	<i>Z Kuşağı</i>
Yoktu	Güzel	Dağ
Güzel	Kaynaklı	Güzel
Sakin	Doğal	Mesela
Su	Eğitim	Zor
Bakkala	Kolay	Alan
Huzurlu		İmkân(lar)

Tablo 7.7. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağı genelde köy deneyimi olan katılımcılardan oluştuğu için köyü çağrıştıran köydeki hayatı betimleyen kelimeler ve ifadeler kullanmışlardır: “huzurlu, sakin, stressiz, bol oksijenli, havası temiz, gaz lambası, rahatlatıcı, doğaya kaçma, bakkal” bunlardan bazılarıdır. Köyde yaptıkları, çeşmeden ya da pınardan su taşıma, gaz lambasında oya/dantel işleme anıları anlatılmıştır. Elektriğin olmaması anlamında Fransızca “elektrik” kelimesi yerine katılımcılardan biri Arapça kökenli “cereyan yoktu” derken bir diğeri “ışık yoktu” demeyi tercih etmiştir. “Muradına ermek, kafa yormak, Rabb’in takdir eder, dünyaya bir kez gelmek, çoluk çocuk, şehirde okumak, direkmen köye göçmek” bu kuşak tarafından kullanılan diğer kelime ve ifadelerdir.

Şehir hayatını stresli, yoğun ve yorucu olarak tasvir eden X kuşağından farklı olarak, daha çok şehrin sağlık ve eğitim imkanlarına vurgu yapan Y kuşağı, “tatil amaçlı, ihtiyaçları karşılayamama, iyi eğitim sunmak, iyi hastaneye götürmek, evin doğalgazlı olması, doğada olmak, bahçeyle uğraşmak, alışveriş, sinema, tiyatro, kafe, konser” gibi kelimeler kullanmıştır. “Sinema” ve “kafe” Fransızcadan dilimize geçmişken “tiyatro” kelimesi ise dilimize İtalyancadan geçmiş bir kelimedir.

Z kuşağı daha çok şehir hayatının sunduğu imkanlara vurgu yaptıkları halde belki de beklenmeyen aksine, çoğunlukla köy hayatını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Kullandıkları diğer kelime ve ifadeler “taş insanı, uğraş alanı, temiz ortam, sakin, gürültülü, kafa dinlemelik, hayat koşuşturması, ulaşım imkanları, AVM, konfor, içten, içtenlik, samimi, samimiyet, betonlaşma fazlalığı, ideal geliyor” olmuştur. Bu soruda şehrin eğitim ve sağlık imkanlarına vurgu yapan Y kuşağından farklı olarak şu an eğitim görmekte (üniversitede) olan Z kuşağı eğitimden ziyade şehrin ulaşım olanaklarından bahsetmiştir. Önceki kuşaklardan farklı olarak “AVM” kelimesi ilk kez bu kuşak tarafından kullanılmıştır. Ayrıca, kullanılan “konfor” Fransızca “samimiyet” ise Arapça kökenli kelimelerdir.

Dokuzuncu soruda katılımcıların bebeğe isim konulurken nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili fikirleri sorulmuştur. Bu soruyu cevaplarken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda (Tablo 8) belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Koydum	Dikkat	Mesela
Güzel	Anlam (ına)	Anlamı
Hoş	Anlamlı	Hani
Olarak	Güzel	Dikkat
Allah	Kaynaklı	Yüzden

İslamiyet	Tercih	Böyle Göre
-----------	--------	---------------

Tablo 8. 8. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağı katılımcıları sıklıkla isimlerin dine, İslamiyet'e uygun olmasına, Kuran'da geçen bir isim olması gerektiğine vurgu yapmış kendi çocuk ya da torunlarının isimlerini örnek vermiştir. X kuşağındaki birkaç katılımcı bu soruyu cevaplarken "isim koymak" yerine "isim vurmak" demeyi tercih etmiştir. Kullanılan diğer kelime ve ifadeler şunlardır: "boynumuzun borcu, adettir, kulağa hoş gelen, razı etmek, büyüklere hürmeten, İslamiyet'e/dine uygun, sahabelerin". Bir katılımcı "yabancı" ismi kastederken Farsça kökenli "gavur" kelimesini kullanmayı tercih etmiştir. Bu kuşak tarafından kullanılan "adet, razı, hürmet, sahabe" Arapça kökenli kelimelerdir.

Bir önceki kuşaktaki (X) din, Kuran vurgusundan farklı olarak Y kuşağı en fazla anlamı önemseydiğini belirtmekle beraber kullanılan diğer kelime ve ifadeler şu şekildedir: "alay ettiler, zorbalık yapıldı, bilinçaltı, kötü anlam, alay konusu, kolay söyleniş ve modern, isimlerin enerjisi, karakter şekillendirir, kişi üzerinde etkili". Bu kuşak tarafından kullanılan "modern, karakter, enerji" Fransızca kökenli kelimelerdir.

X kuşağındaki dini isim vurgusuna Z kuşağında rastlanmamıştır. Z kuşağı daha çok Y kuşağıyla benzer fikirler sunmuştur ve anlam vurgusu yapmış ve ismin kişiyi şekillendirdiği sıklıkla dile getirilmiştir. Bu kuşak tarafından kullanılan diğer kelime ve ifadeler şunlardır: "insanı şekillendiren, nasıl bir kişilik istiyorsak, nasıl karakterde olması, ismin ruhuna dikkat edilmeli, anlamı, ağırlığı, çağa ayak uydurmalı, hareketleri tavırları etkiler".

Onuncu ve son soruda ise katılımcıların büyüklere karşı saygı ve hürmet konusunda ne düşündükleri sorulmuştur. Bu soruyu cevaplarken kuşakların en fazla kullandıkları kelimeler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

X Kuşağı	Y Kuşağı	Z Kuşağı
Mesela	Gerektiğini	Hak
Öyle	Saygılı	Edene
Böyle	Düşünüyorum	Karşı
Her zaman	Kadar	Kötü
Büyüktür	Tabi	Mesela
Önemli	Ancak	Saygılı

Tablo 9. 9. Soruda Kuşakların En Fazla Kullandıkları Kelimeler

X kuşağının kullandığı diğer kelime ve ifadeler ise "ne dese haklılar, dışarı salmıyor, kültür, yaşam tarzı, kusursuz, saygıda kusur edilmez, baş tacı,

evlatlık yapmak, gönüllerini hoş görmek, lafını dinlemek, haddini bilmek, özür dilemesini bellemek” olmuştur. Burada bir katılımcı “öğrenmek” ya da “bilmek” kelimesi yerine Arapça kökenli olan “bellemek” kelimesini tercih etmiştir. Birkaç katılımcı ise saygı konusunda şimdiki nesilden yakınmış ve “Şimdiki nesil öyle. Tabii yeni nesilde böyle şeyler çok az. Ama yeni nesilde maalesef böyle bir şey yok. Şimdi gençler çok önemsemiyor gibi” ifadelerini kullanmışlardır.

Y kuşağı, büyüklere karşı saygı konusunda X kuşağındaki kadar mutlaka olmalı, olmazsa olmaz görüşünden ziyade, karşılıklı olması ve hak edilmesi vurgusu yaparken cevaplarında şu kelime ve ifadelere yer vermişlerdir: “...büyük küçük fark etmez. Hak etmeli, ...tasvip etmeyebiliriz, ...nazik olmalıyız, ...toplum tarafından çizilen kurallar, özen göstermeli, ...kişilik haklarına saldırı, ...saygı ortadan kalkabilir, ...saygıda kusur etmemek, ...hayat tecrübeleri, ...yaşanmışlıkları, ...karşılıklı olması gerek, itaat konusunda çok katı olunmamalı.”

Z kuşağının verdiği cevaplarda X kuşağındaki bazı katılımcılar tarafından belirtildiği gibi saygıdan bihaber olmadıkları ancak onların yaşça büyük kesim tarafından anlayış, hoşgörü ve saygı beledikleri görülmüştür. Bu kuşağın katılımcıları tarafından kullanılan diğer kelime ve ifadeler ise şu şekildedir: “...saygı gösterelim ki saygı görelim, ...elini öpmek, ...yer vermiyorlar, ...gözlerinin içine bakıyorlar, ...vicdanım sızlıyor, ...bize karşı önyargılılar, ...gençleri anlamıyorlar, ...tavırları saygısızca, ...dışlıyorlar, ...hak edene, ...vicdanımla oynayıp, ...başıma dikilince, ...kötü gözle bakan.”

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, Y ve Z kuşaklarından ziyade, X ve Y-Z kuşakları arasında düşünce ve görüş farklılıkları mevcuttur. Buna paralel olarak da katılımcılar mülakat sorularını cevaplarırken farklı kelimeler tercih edilmiştir. Y ve Z kuşakları hem birbirine zamansal açıdan yakın olma hem teknolojiye hâkim olabilme hem de nispeten benzer yaşam tarzlarına sahip olmaları açısından benzer görüşlere sahiptirler. “Bu yüzden Y ve Z kuşakları arasında genel olarak ortaklaşan bir kültür ve dilden bahsedilebilir” (Çokol, 2020: 406).

Sonuç

Kuşaklar arasındaki dil ve kültür farklılıkları, zamanın getirdiği değişimlerle birlikte teknolojik gelişmeler, siyasal ve sosyal dönüşümler, hatta yaşam tarzlarındaki değişikliklerle şekillenir. Ancak, derinlemesine incelendiğinde, her kuşakta ortak temalar ve inançlar bulunmaktadır. Bu ortaklıklar, insanların yaşadıkları deneyimlerden kaynaklanan benzer düşünceler ve

değerlerden meydana gelir. Bu bağlamda, dil kullanımı da toplumun genel düşünsel yapısının bir yansımasıdır.

X, Y ve Z kuşağındaki bireylerin kullandıkları kelime tercihlerine yönelik yapılan araştırmalar, kuşaklar arasındaki dilsel farklılıkları netleştirmiştir. Örneğin, X kuşağı, Arapça kökenli kelimelerin kullanımında belirgin bir artış gösterirken, Y kuşağı Fransızca kökenli kelimeleri daha fazla tercih etmektedir. Z kuşağı ise İngilizce kökenli kelimelerin öne çıktığı bir dil pratiklerine sahiptir. Bu tercihler, kuşakların farklı yaşam tarzları, teknolojiye adaptasyon düzeyleri ve kültürel etkileşimleriyle şekillenir. Özellikle Z kuşağı, teknolojinin erken benimsenmesi ve dijital iletişim araçlarının yaygın kullanımıyla beraber, farklı diller ve kültürler arasında geçiş yapma becerisine sahiptir. Bilgisayar oyunlarından sosyal medyaya kadar geniş bir dijital dünyada büyüyen Z kuşağı bireyleri, farklı dilleri bir arada kullanarak iletişim kurma yeteneklerini geliştirmişlerdir. Bu durum, onların dil pratiklerinde ve kelime tercihlerinde çeşitliliği artırmıştır. Ancak, dil kullanımındaki bu çeşitlilik bazen eleştirilere maruz kalmaktadır. Özellikle Z kuşağı bireylerinin Türkçeyi doğru kullanmama eğilimleri, yabancı kelime kullanımına olan ilgi ve hevesleriyle ilişkilendirilir. Ancak, benzer eleştiriler geçmiş kuşaklar için de dile getirilmiştir. Tarihsel olarak bakıldığında, Türkçeye yabancı kelime sokulması çeşitli dönemlerde eleştirilmiş ve bu konuda çeşitli hareketler ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, kuşaklar arası dil ve kültür farklılıkları karmaşık bir şekilde şekillenir ve çeşitli etmenlerden etkilenir. Ancak, her kuşaktaki bireylerin ortak düşünsel temellere sahip olduğu ve bu temellerin dil kullanımına yansıdığı unutulmamalıdır. Dil, sadece iletişim aracı olmanın ötesinde, insanların yaşadığı deneyimlerin, düşüncelerin ve değerlerin bir yansımasıdır.

Kaynakça

- Altunbay, Müzeyyen ve Bıçak, Nuray (2018). “Türkçe Eğitimi Derslerinde ‘Z Kuşağı’ Bireylerine Uygun Teknoloji Tabanlı Uygulamaların Kullanımı”. *ZfWT Journal of World of Turks*, 10(1): 127-142.
- Clauson, Sir Gerard (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*. Oxford: Oxford At The Clarendon Press.
- Çelik, Adnan vd. (2004), “Aile İşletmelerinde Kuşak Çatışmasından Kaynaklanan Yönetim Sorunları: K. Maraş Aile İşletmelerinde Bir İnceleme”. *1. Aile İşletmeleri Kongresi Kongre Kitabı*. Ed. Tamer Koçel. İstanbul, 191-195.

- Çetin, Canan ve Karalar, Serol (2016). “X, Y ve Z Kuşağı Öğrencilerin Çok Yönlü ve Sınırsız Kariyer Algıları Üzerine Bir Araştırma”. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(28): 157-197.
- Çokol, Elmas (2020). “Kuşak Çatışmaları Ekseninde Z Kuşağının Dili” *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(2): 404-419.
- Delahoyde, Theresa (2009). *Generational Differences in Baccalaurate Nursing*. Doctoral Thesis. Omaha: College of Saint Mary.
- Duman, Zeki (2019). *Kuşak Çatışması, X ve Z Kuşağı Üzerine Sosyolojik Bir Çalışma*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keleş, Hatice Necla (2013). “Girişimcilik Eğiliminin Kuşak Farkına Göre İncelenmesi”. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 13(26): 23-43.
- Kırık, Ali Murat ve Köyüstü, Sevda (2018). “Z Kuşağı Konusunda Yapılmış Tezlerin İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi”. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2): 1497-1518.
- Kocasavaş, Yıldız (2010). “Kuşaklar Arasındaki İletişimde Etkili ve Kalıcı Dil Eğitiminin Önemi”. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20: 151-160.
- Koçak, Abdullah ve Arun, Özgür (2006). “İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu”. *Selçuk İletişim Dergisi*, 4(3): 21-28.
- Kuru, İlknur (2014). *Y Kuşağı ve İş Yaşam Dengesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kyles, Dana (2005). “Managing Your Multigenerational Workforce”. *Strategic Finance*, 87(6): 52-55.
- Özden, Aybike Tuba (2019). “Pozitif Algının ve Tüketici Karar Verme Tarzlarının Y ve Z Kuşakları”. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 5(1): 1-20.
- Özsarı, Haluk vd. (2016). “Hastane Web Site Performanslarının Halkla İlişkiler ve Tanıtım Açısından İncelenmesi: Türkiye, Hindistan ve İrlanda Örnekleri”. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4: 209-217.
- Öztürk, Ali Özgün (2019). *Dil İnkılabının Türkçenin Söz Varlığına Etkileri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Şafak, Zehra ve Bilginsoy, Mertcan (2019). “Kırklareli Merkez Örneğinde Z Kuşağı Gençlerinin Sosyal Medyadaki Yeni Kelimeleri Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Nicel Bir Yaklaşım”. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, ÖS5: 125-136.

Toruntay, Hatice (2011). *Takım Rollerini Çalışması: X ve Y Kuşağı Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türk, Aycan (2013). *Y Kuşağı*. İstanbul: Kafekültür Yayıncılık.

URL-1: TDK Çevrimiçi Sözlük. www.tdk.gov.tr (Erişim: 25.02.2024).

Yüksekbilgili, Zeki (2015). "Türkiye'de Y Kuşağının Yaş Aralığı". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(53): 259-267.

Ek

Katılımcılara sorulan mülakat soruları şunlardır: 1. Kaç yılında doğdunuz? 2. Günlük işlerinizi anlatır mısınız? (Bir gün boyunca, sabahdan akşama kadar neler yaparsınız?) 3. Nasıl giyinirsiniz, ne tür kıyafetler tercih edersiniz? 4. Çocukken hangi oyunları oynardınız, bu oyunları anlatır mısınız? 5. Başınızdan geçen bir olayı anlatır mısınız ya da hiç unutamadığınız bir anınızı anlatır mısınız? 6. Batıl inançlar ile ilgili ne düşünüyorsunuz? 7. Şehir hayatını mı tercih edersiniz köy hayatını mı, neden? 8. Bebeğe isim koyarken nelere dikkat edilmeli? 9. Büyüklere karşı saygı, hürmet konusunda ne düşünüyorsunuz?

"COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir:

Etik Kurul Belgesi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 23.02.2024 tarihli 4 numaralı kararı ile etik onay alınmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmada eşit düzeyde katkı sunmuştur.

The following statements are made in the framework of "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":

Ethics Committee Approval: Ethical approval was received from Kahramanmaraş Sütçü İmam University Social and Human Sciences Ethics Committee with decision number 4 dated 23.02.2024.

Declaration of Conflicting Interests: The authors have no potential conflict of interest regarding research, authorship, or publication of this article.

Author-Contributions Statement: The authors contributed equally to the study.